

POLSKI ŁAD

Poradnik
dla radców prawnych

WYBRANE
ZAGADNIENIA
PODATKOWE

Warszawa, grudzień 2021

OŚRODEK BADAŃ, STUDIÓW I LEGISLACJI
KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

KRAJOWA IZBA
RADCÓW PRAWNYCH

Wstęp

Nadchodząca rewolucja podatkowa, która znana jest pod nazwą Polski Ład, dotknie każdą grupę zawodową. Również radcowie prawni odczują skutki tych zmian. Poradnik ma na celu przybliżyć radcom prawnym zmiany, które będą miały wpływ na opodatkowanie ich dochodów/przychodów uzyskiwanych od 1 stycznia 2022 roku.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, radca prawny wykonuje zawód w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej i komandytowo-akcyjnej. Poradnik przedstawia nadchodzące zmiany opodatkowania, z podziałem na wskazane formy wykonywania zawodu radcy prawnego.

A stylized, light blue calculator icon is positioned in the upper right background. It features a rectangular display screen at the top and a grid of square buttons below. Dotted lines extend from the top left and top right corners of the page, curving towards the calculator.

ZMIANY W ZASADACH OPODATKOWANIA OBOWIĄZUJĄCE OD 1 STYCZNIA 2022 ROKU

A horizontal dotted line consisting of small blue circles spans the width of the page, located below the main title.

Definicja

Ileć w poradniku jest mowa o:

- ustawie o radcach prawnych, należy przez to rozumieć ustawę z 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 75 z późn. zm.),
- ustawie o zmianie ustaw podatkowych, należy przez to rozumieć ustawę z 29 października 2021 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021, poz. 2105),
- ustawie PIT, należy przez to rozumieć ustawę z 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2021, poz. 1128 z późn. zm.),
- ustawie o zryczałtowanym podatku, należy przez to rozumieć ustawę z 20 listopada 1998 roku o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (t.j. Dz.U. z 2021, poz. 1993).

Umowa o pracę

Podstawa prawna: art. 1 pkt 2, 13, 40 lit. a i b, 47, 48, 49 ustawy o zmianie ustaw podatkowych

1. Brak możliwości odliczenia **składki zdrowotnej** od podatku.
2. Zwiększenie kwoty wolnej od podatku do **30 000 zł** oraz zniesienie degresywnego sposobu obliczania jej wysokości; kwota wolna od podatku nie będzie ulegała zmniejszeniu wraz ze wzrostem przychodów.
3. Zwiększenie górnej granicy pierwszego przedziału skali podatkowej z 85 528 zł do **120 000 zł**.
4. W przypadku **wspólnego zeznania podatkowego małżonków**: zniesienie wymogu pozostawania w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy; możliwość złożenia wspólnego zeznania podatkowego za rok, w którym zawarto związek małżeński.
5. Wprowadzenie **ulgi dla pracowników (nazywana również ulgą dla klasy średniej)**, mającej na celu zrekompensowanie braku możliwości odliczenia od podatku składki zdrowotnej. Ulga dla pracowników będzie naliczana przez pracodawcę w trakcie roku i dotyczyć będzie pracowników z miesięcznymi przychodami w wysokości **5701–11 141 zł**. Wraz ze wzrostem przychodów (do kwoty 11 141 zł) wysokość ulgi dla pracowników będzie się zmniejszała. W przypadku miesięcznych przychodów powyżej wskazanego limitu ulga dla pracowników nie będzie stosowana. Kwota ulgi dla pracowników będzie zmniejszała kwotę dochodu podlegającego opodatkowaniu.

$(A \times 6,68\% - 4566 \text{ zł}) \div 0,17$, dla A wynoszącego co najmniej 68 412 zł i nieprzekraczającego 102 588 zł

$(A \times (-7,35\%) + 9829 \text{ zł}) \div 0,17$, dla A wyższego od 102 588 zł i nieprzekraczającego 133 692 zł

– w którym A oznacza sumę uzyskanych przez podatnika w roku podatkowym i podlegających opodatkowaniu zgodnie z art. 27 przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy

Wzór ulgi dla pracowników

6. Zmiana dotychczasowej ulgi dla samotnych rodziców poprzez wprowadzenie jednej kwoty odliczenia od podatku w wysokości **1500 zł**.

7. Wprowadzenie **ulgi dla dużych rodzin**, z której będą mogli skorzystać rodzice co najmniej **czwórki dzieci**. Każdy z rodziców będzie mógł skorzystać ze zwolnienia z opodatkowania przychodów do limitu wynoszącego **85 528 zł** rocznie. Limit dotyczy osobno każdego z rodziców. Co ważne, rodzice nadal będą mogli skorzystać z kwoty wolnej od podatku. Oznacza to, że rodzice co najmniej czwórki dzieci nie będą musieli płacić podatku od przychodów do **231 056 zł** rocznie.

8. Zwolnienie z opodatkowania przychodów podatników, którzy nabyli **prawo do emerytury**, ale zrezygnowali z jej pobierania. Roczny limit zwolnienia wyniesie **85 528 zł**.

PRZYCHÓD	2021			2022		
	5 000 [zł]	10 000 [zł]	15 000 [zł]	5 000 [zł]	10 000 [zł]	15 000 [zł]
Składki na ubezpieczenia społeczne finansowane przez pracownika	685,50	1 371	2 057	686	1 371	2 057
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	388,31	777	1 165	388,31	777	1 165
Składka na ubezpieczenie zdrowotne podlegająca odliczeniu od podatku	334,38	668,75	1 003,13	0 – brak możliwości odliczenia składki zdrowotnej od podatku		
Ulga dla pracowników (dla miesięcznych przychodów 5701–11 141 zł)	nie dotyczy			0	495	0
Kwota zmniejszająca podatek (kwota wolna od podatku)	43,76	43,76	43,76	425	425	425
Podatek (17%)	313	712	1 111	266	916	1 733
Wynagrodzenie netto	3 613	7 140	10 668	3 660	6 937	10 046

Jednoosobowa działalność gospodarcza

Podstawa prawna: art. 1 pkt 13, 16, 39, 47, 48, 49, art. 2 pkt 33, art. 9 pkt 23, art. 15 pkt 5 i 6, art. 71 ust. 2, art. 89 ustawy o zmianie ustaw podatkowych

1. Brak możliwości odliczenia **składki zdrowotnej** od podatku.
2. W przypadku opodatkowania w sposób określony w art. 30c ustawy PIT (podatek liniowy) składka na ubezpieczenie zdrowotne nie będzie już opłacana ryczałtowo (tj. niezależnie od wysokości osiąganego przez przedsiębiorcę przychodu/dochodu). Składka na ubezpieczenie zdrowotne wyniesie: **4,9% osiągniętego dochodu**.

Miesięczny dochód z działalności gospodarczej (opodatkowanie podatkiem liniowym, 19%) [zł]	Kwota składki zdrowotnej do końca 2021 roku [zł]	Kwota składki zdrowotnej podlegającej odliczeniu od podatku do końca 2021 roku	Kwota składki zdrowotnej od początku 2022 roku (4,9%) [zł]	Kwota składki zdrowotnej podlegającej odliczeniu od podatku od początku 2022 roku [zł]
5 000	381,81	328,78	245	0
10 000			490	
15 000			735	
20 000			980	
25 000			1 225	

3. W przypadku opodatkowania według skali podatkowej (17%/32%) składka na ubezpieczenie zdrowotne nie będzie już opłacana ryczałtowo (tj. niezależnie od wysokości osiąganego przez przedsiębiorcę przychodu/dochodu). Składka na ubezpieczenie zdrowotne wyniesie **9% osiągniętego dochodu**.

Miesięczny dochód z działalności gospodarczej (opodatkowanie według skali podatkowej) [zł]	Kwota składki zdrowotnej do końca 2021 roku [zł]	Kwota składki zdrowotnej podlegająca odliczeniu od podatku do końca 2021 roku [zł]	Kwota składki zdrowotnej od początku 2022 roku (9%) [zł]	Kwota składki zdrowotnej podlegająca odliczeniu od podatku od początku 2022 roku [zł]
5 000	381,81	328,78	450	0
10 000			900	
15 000			1350	
20 000			1800	
25 000			2250	

4. Zmiana sposobu obliczania składki zdrowotnej w przypadku przedsiębiorców opodatkowanych zgodnie z przepisami ustawy o **zryczałtowanym podatku**. **Stawka składki będzie wynosiła 9%**, natomiast podstawę wymiaru składki będzie stanowiła:

- kwota odpowiadająca **60%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia¹, jeżeli przychody z działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o zryczałtowanym podatku, osiągnięte od początku roku kalendarzowego, **nie przekroczyły 60 000 zł**,
- kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia², jeżeli przychody z działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o zryczałtowanym podatku, osiągnięte od początku roku kalendarzowego **przekroczyły 60 000 zł, a nie przekroczyły 300 000 zł**,
- kwota odpowiadająca **180%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia³, jeżeli przychody z działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o zryczałtowanym podatku, osiągnięte od początku roku kalendarzowego, **przekroczyły 300 000 zł**.

¹ Przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

² jw.

³ jw.

Przychód	do 60 000 zł	od 60 000 do 300 000 zł	powyżej 300 000 zł
Wysokość składki zdrowotnej	305,45	509,08	916,35

Do symulacji zastosowano przeciętne miesięczne wynagrodzenie w czwartym kwartale 2020 roku

5. W przypadku przedsiębiorców opodatkowanych według skali podatkowej:

- zwiększenie kwoty wolnej od podatku do **30 000 zł** oraz zniesienie degresywnego sposobu obliczania jej wysokości; kwota wolna od podatku nie będzie ulegała zmniejszeniu wraz ze wzrostem przychodów,
- zwiększenie górnej granicy pierwszego przedziału skali podatkowej z 85 528 do **120 000 zł**,
- w przypadku **wspólnego zeznania podatkowego małżonków**: zniesienie wymogu pozostawania w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy; możliwość złożenia wspólnego zeznania podatkowego za rok, w którym zawarto związek małżeński,
- możliwość skorzystania z **ulgi dla samotnych rodziców**,
- wprowadzenie **ulgi dla przedsiębiorców (nazywana również ulgą dla klasy średniej)**, mającej na celu zrekompensowanie braku możliwości odliczenia od podatku składki zdrowotnej. Z ulgi będą mogli skorzystać przedsiębiorcy, którzy w trakcie roku osiągnęli przychody w przedziale od **68 412** do **133 692 zł**. Wraz ze wzrostem przychodów (do 133 692 zł) wysokość ulgi dla przedsiębiorców będzie się zmniejszała. Kwota ulgi dla przedsiębiorców będzie zmniejszała kwotę dochodu podlegającego opodatkowaniu.

$(A \times 6,68\% - 4566 \text{ zł}) \div 0,17$, dla A wynoszącego co najmniej 68 412 zł i nieprzekraczającego 102 588 zł

$(A \times (-7,35\%) + 9829 \text{ zł}) \div 0,17$, dla A wyższego od 102 588 zł i nieprzekraczającego 133 692 zł

– w którym A oznacza sumę uzyskanych przez podatnika w roku podatkowym i podlegających opodatkowaniu według skali podatkowej przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, pomniejszonych o koszty prowadzenia tej działalności z wyłączeniem z tych kosztów składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. a i pkt 2a.

Wzór ulgi dla przedsiębiorców opodatkowanych według skali podatkowej

6. Bez względu na wybraną formę opodatkowania każdy przedsiębiorca, będący jednocześnie rodzicem co najmniej czwórki dzieci, będzie mógł skorzystać z tzw. **ulgi dla dużych rodzin**. W ramach ulgi zwolnione z podatku będą przychody przedsiębiorcy do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym 85 528 zł. Limit dotyczy osobno każdego z rodziców. Rodzice nadal będą mogli skorzystać z kwoty wolnej od podatku. Oznacza to, że rodzice co najmniej czwórki dzieci nie będą musieli płacić podatku od łącznych przychodów wynoszących 231 056 zł rocznie.

7. Składki na **ubezpieczenia społeczne** pozostaną bez zmian i nadal będą opłacane ryczałtowo oraz będą pomniejszać podstawę opodatkowania.

8. Przychody podatników, którzy nabyli prawo do emerytury, ale zrezygnowali z jej pobierania będą podlegały zwolnieniu z podatku dochodowego od osób fizycznych do **85 528 zł rocznie**. Zwolnienie dotyczy przychodów z **pozarolniczej działalności gospodarczej**, opodatkowanej według skali/podatkiem liniowym/podatkiem ryczałtowym.

9. Od 2022 roku podatnicy zostaną pozbawieni prawa do zaliczania do kosztów podatkowych **odpisów amortyzacyjnych od budynków i lokali mieszkalnych wykorzystywanych w działalności gospodar-**

czej. Zatem radca prawny, który dotychczas wykorzystywał np. jedno pomieszczenie swojego mieszkania do działalności gospodarczej jako jego biuro, nie będzie mógł dłużej rozpoznawać w kosztach podatkowych amortyzacji od tej części mieszkania. Ustawodawca wprowadził jeden wyjątek: odpisy amortyzacyjne od budynków i lokali mieszkalnych, które zostały nabyte lub wybudowane przed 1 stycznia 2022 roku, będzie można rozpoznawać w kosztach podatkowych jeszcze **do końca 2022 roku.**

Umowa cywilnoprawna

Podstawa prawna: art. 1 pkt 2, 13, 40 lit. a i b, 47, 48, 49 ustawy o zmianie ustaw podatkowych

1. Brak możliwości odliczenia **składki zdrowotnej** od podatku.
2. Zwiększenie kwoty wolnej od podatku do **30 000 zł** oraz zniesienie degresywnego sposobu obliczania jej wysokości; kwota wolna od podatku nie będzie ulegała zmniejszeniu wraz ze wzrostem przychodów.
3. Zwiększenie górnej granicy pierwszego przedziału skali podatkowej z 85 528 do **120 000 zł**.
4. W przypadku **wspólnego zeznania podatkowego małżonków**: zniesienie wymogu pozostawania w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy; możliwość złożenia wspólnego zeznania podatkowego za rok, w którym zawarto związek małżeński.
5. Wprowadzona **ulga dla pracowników (nazywana również ulgą dla klasy średniej)** nie będzie miała zastosowania do przychodów osiągniętych z umowy-zlecenia i umowy o dzieło.
6. Zmiana dotychczasowej ulgi dla samotnych rodziców poprzez wprowadzenie jednej kwoty odliczenia od podatku w wysokości **1500 zł**.
7. Wprowadzenie **ulgi dla dużych rodzin**, z której będą mogli skorzystać rodzice co najmniej **czwórki dzieci**. Każdy z rodziców będzie mógł skorzystać ze zwolnienia z opodatkowania przychodów do limitu wynoszącego 85 528 zł rocznie. Limit dotyczy osobno każdego z rodziców. Co ważne, rodzice nadal będą mogli skorzystać z kwoty wolnej od podatku. Oznacza to, że rodzice co najmniej czwórki dzieci nie będą musieli płacić podatku od przychodów do **231 056 zł** rocznie.
8. Zwolnienie z opodatkowania przychodów podatników, którzy nabyli **prawo do emerytury**, ale zrezygnowali z jej pobierania. Roczny limit zwolnienia wyniesie 85 528 zł.

Spółka cywilna, spółka jawna, spółka partnerska

Na wstępie należy wskazać, że ani spółka cywilna, ani spółka jawna, ani spółka partnerska nie są podatnikami podatku dochodowego. W przypadku wymienionych form wykonywania zawodu radcy prawnego to wspólnicy, a w przypadku spółki partnerskiej – partnerzy są podatnikami podatku dochodowego. W konsekwencji, sposób opodatkowania ich przychodów/dochodów będzie zależał od wybranej przez nich formy opodatkowania. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustaw podatkowych, które będą dotyczyły radców prawnych będących wspólnikami spółki cywilnej i spółki jawnej oraz partnerami spółki partnerskiej, będą analogiczne jak w przypadku osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą – patrz część „Jednoosobowa działalność gospodarcza”.

Spółka komandytowa

Podstawa prawna: art. 2 pkt 3, 60–74, art. 15 pkt 1, pkt 6 lit. b ustawy o zmianie ustaw podatkowych

1. Zmianie ulegnie sposób obliczania składki na ubezpieczenie zdrowotne: dla wspólników spółek komandytowych podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne będzie stanowiła kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Składka w nowej wysokości obowiązuje od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku kalendarzowego. Zatem, miesięczna składka na ubezpieczenie zdrowotne wspólnika spółki komandytowej w 2022 roku wyniesienie około **530 zł**.

2. Korzystanie z tzw. estońskiego CIT-u stanie się bardziej korzystne dzięki takim zmianom jak:

- możliwość wyboru tej formy opodatkowania już nie tylko przez spółki kapitałowe, lecz także **spółki komandytowe, pod warunkiem, że wspólnikami będą wyłącznie osoby fizyczne**. Skoro zostanie poszerzony katalog podmiotów uprawnionych do tzw. estońskiego CIT-u, zmiane ulegnie jego oficjalna nazwa z „ryczałt od dochodów spółek kapitałowych” na „ryczałt od dochodów spółek”,
- **zniesienie kryterium przychodowego** (dotychczas z ryczałtu mogły korzystać spółki, których roczne przychody nie przekraczały 100 mln zł), a tym samym domiaru podatkowego, w przypadku jego przekroczenia,
- **zniesienie obowiązku ponoszenia nakładów inwestycyjnych**, których wysokość i cele określała ustawa,
- brak konieczności zapłaty podatku od korekty przychodów i kosztów w związku z przejściem na ryczałt od dochodów spółek – warunkiem będzie rozliczanie podatku w tej formie przez co najmniej 4 lata,

- **zmiana zasad rozliczenia podatku od zysku netto**, który powstał w trakcie opodatkowania według ryczału, w sytuacji kiedy przedsiębiorca zrezygnował z tej formy opodatkowania albo utracił prawo do jej dalszego stosowania: obowiązek zapłaty podatku powstanie dopiero w momencie wypłaty zysku. Co ważne, zastosowanie znajdzie stawka obowiązująca w okresie, kiedy przedsiębiorca rozliczał się w formie estońskiego CIT-u.

3. W przypadku, gdy komandytariuszem jest osoba prawna, warto zwrócić uwagę, że od 2022 roku osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania będą podlegały obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. Podstawę wymiaru składki będzie stanowił dochód otrzymany z tytułu powołania, natomiast stawka składki będzie wynosiła **9%**.

4. W związku z korzystnymi zasadami opodatkowania (opodatkowanie spółki w wysokości 9%/19%, a wspólnika w wysokości 19%, z możliwością odliczenia podatku zapłaconego przez spółkę), wszystko wskazuje na to, że ta forma prowadzenia działalności będzie jedną z najkorzystniejszych pod względem obciążeń podatkowo-ubezpieczeniowych.

Spółka komandytowo-akcyjna

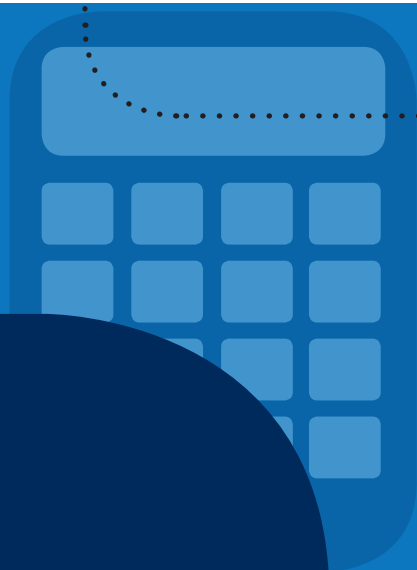
Podstawa prawna: art. 2 pkt 3, 60–74, art. 15 pkt 1.

1. Korzystanie z tzw. estońskiego CIT-u stanie się bardziej korzystne dzięki takim zmianom jak:

- możliwość wyboru tej formy opodatkowania już nie tylko przez spółki kapitałowe, lecz także **spółki komandytowe, pod warunkiem, że współnikami będą wyłącznie osoby fizyczne**. Skoro zostanie poszerzony katalog podmiotów uprawnionych do tzw. estońskiego CIT-u, zmianie ulegnie jego oficjalna nazwa z „ryczałt od dochodów spółek kapitałowych” na „ryczałt od dochodów spółek”,
- **zniesienie kryterium przychodowego** (dotychczas z ryczałtu mogły korzystać spółki, których roczne przychody nie przekraczały 100 mln zł), a tym samym domiaru podatkowego, w przypadku jego przekroczenia,
- **zniesienie obowiązku ponoszenia nakładów inwestycyjnych**, których wysokość i cele określała ustawa,
- brak konieczności zapłaty podatku od korekty przychodów i kosztów w związku z przejściem na ryczałt od dochodów spółek – warunkiem będzie rozliczanie podatku w tej formie przez co najmniej 4 lata,
- **zmiana zasad rozliczenia podatku od zysku netto**, który powstał w trakcie opodatkowania według ryczałtu, w sytuacji kiedy przedsiębiorca zrezygnował z tej formy opodatkowania albo utracił prawo do jej dalszego stosowania: obowiązek zapłaty podatku powstanie dopiero w momencie wypłaty zysku. Co ważne, zastosowanie znajdzie stawka obowiązująca w okresie, kiedy przedsiębiorca rozliczał się w formie estońskiego CIT-u.

2. W przypadku, gdy akcjonariuszem jest osoba prawna, warto zwrócić uwagę, że od 2022 roku osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania będą podlegały obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. Podstawę wymiaru składki będzie stanowił dochód otrzymany z tytułu powołania, natomiast stawka składki będzie wynosiła **9%**.

3. W związku z nieobjęciem wspólników spółek komandytowo-akcyjnych obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi i zdrowotnymi oraz korzystnymi zasadami opodatkowania (opodatkowanie spółki w wysokości 9%/19%, a wspólnika w wysokości 19%, z możliwością odliczenia podatku zapłaconego przez spółkę), wszystko wskazuje na to, że ta forma prowadzenia działalności będzie jedną z najkorzystniejszych pod względem obciążeń podatkowo-ubezpieczeniowych.

Autor: MICHAŁ RODAK – doradca podatkowy

Konsultacje merytoryczne: GERARD DŹWIGAŁA – radca prawny

Wydawca:

Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji

Krajowej Rady Radców Prawnych

ul. Powązkowska 15

01-797 Warszawa

www.obsil.pl